

Dit arrest van het Hof van Cassatie is bijzonder belangwekkend. Het Hof verrast namelijk niet enkel door te oordelen dat de accipiens van een niet-verschuldigd geldbedrag niet steeds gehouden zal zijn tot terugbetaling van het nominale bedrag. Het Hof van Cassatie opent tevens de deur naar een algemene erkenning van het verweermiddel “verlies van verrijking”, waarbij aan de verweerder op een vordering uit ongerechtvaardigde verrijking of onverschuldigde betaling een exceptie wordt toegekend mits (1) objectief verlies van de verrijking, (2) causaal verband tussen het verlies en de verrijking en (3) goede trouw van de verweerder. Zie hierover in het bijzonder: V. SAGAERT, “Ongerechtvaardigde verrijking en gewijzigde omstandigheden”, *TPR* 2001, p. 583.

2. BANKRECHT EN FINANCIEEL RECHT / DROIT BANCAIRE ET FINANCIER

*R. Feltkamp & S. Zouini*²

Wetgeving/Législation

Naar een basisrecht op toegang tot geldautomaten en kosteloze geldopnames?

BANK- EN KREDIETWEZEN

Bankverrichtingen

BANQUE ET CRÉDIT

Opérations bancaires

Met een wetsvoorstel van 27 mei 2020 wordt voorgesteld via een wettelijke regeling te garanderen dat elke Belgische bank een billijke bijdrage levert opdat de burgers een minimaal aantal geldautomaten ter beschikking hebben en dat geldopnames kosteloos zouden zijn.

Het voorstel steunt op de vaststelling dat de Belgische banken steeds meer hun klanten stimuleren om zelf de bankverrichtingen uit te voeren en, naast het sluiten van agentschappen, steeds meer geldautomaten weghalen, waardoor hele regio's in België verstoken blijven van de bankdiensten die dergelijke automaten bieden. Tegelijkertijd wordt vastgesteld dat de kosten om geld op te nemen steeds hoger worden.

In de toelichting bij het wetsvoorstel wordt onder verwijzing naar bepaalde cijfergegevens erop gewezen dat, waar ter verantwoording van deze evolutie vaak wordt aangevoerd dat de bankinstellingen in een uitermate concurrentiële context opereren en dat hun winstmarges afkalven wegens de lage rentevoeten, banken nog steeds behoorlijk rianten winsten maken.

Er wordt tevens op gewezen dat door deze evolutie een nieuwe vorm van bankuitsluiting ontstaat en dat diege-

nen die uit de digitalisering worden uitgesloten (mensen met een laag inkomen, mensen met een laag opleidingsniveau of de oudere personen) dubbel gestraft worden omdat zij geen toegang meer hebben tot deze bankdiensten dicht bij huis en meer moeten betalen voor hun bankdiensten.

Op grond van de overweging dat banken een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben en een grotere bijdrage moeten leveren aan het algemene belang, wordt voorgesteld te bepalen dat elke kredietinstelling moet bijdragen tot de aanwezigheid van voldoende en evenwichtig over heel het Belgische grondgebied verspreide terminals en geldautomaten.

Tevens wordt voorgesteld te bepalen dat elke consument het recht heeft om in de nabijheid van zijn woonst toegang tot een geldautomaat te hebben.

Verder wordt voorgesteld te bepalen dat de geldafhalingen via een geldautomaat kosteloos zijn voor de consument.

Tot slot wordt voorgesteld een compensatiefonds voor de toegang tot terminals en geldautomaten op te richten dat onder het beheer staat van de Nationale Bank van België.

COVID-19: voorstel tot aanpassing regeling consumentenkrediet teneinde uitstel afbetalingen mogelijk te maken

CONSUMENTENKREDIET

Schuldverschikking – COVID-19

CRÉDIT À LA CONSOMMATION

Etalement de la dette – COVID-19

In een wetsvoorstel van 9 april 2020, wordt voorgesteld om in het licht van de zware gevolgen van de coronapandemie, een tijdelijke opschorting van lopende consumentenkredieten mogelijk te maken, teneinde te voorkomen dat de volksgezondheids crisis en de economische crisis ook een sociale crisis veroorzaken. De voorgestelde regeling richt zich vooral tot consumenten met het hoogste risico op schuldenlast die ingevolge de genomen coronamaatregelen inkomsten derven en problemen ondervinden met het tijdig betalen van hun maandelijkse aflossingen van een consumentenkrediet.

Onder de huidige regeling zoals opgenomen in Boek VII, Titel 4, Hoofdstuk 1 van het Wetboek van economisch recht kan de consument die twee (geheel of gedeeltelijk) onbetaalde maandelijkse aflossingen niet kan betalen, in gebreke worden gesteld en kan het krediet door de kredietgever worden opgezegd. Om dit in deze crisistijd te vermijden wordt bij wijze van uitzonderlijke en tijdelijke maatregel voorgesteld om voor de duur van de crisissituatie de mogelijkheid te introduceren voor de consu-

² Advocaten te Brussel.